

De Steenkapper

Familiekrant 42

i.wijdemans@hetnet.nl

januari 2016

Ludi Wijdemans

In familiekrant 28 heb ik het gehad over het gezin van Ludovicus Wijdemans en Jacoba Simonis. Het zevende en laatste kind van dit echtpaar is Martinus Wijdemans gehuwd met Petronella van de Voort.

Martinus is elektricien en woont met zijn vrouw wisselend in Tilburg en Best. Uiteindelijk zijn beiden in Tilburg overleden. Zij hebben zes kinderen gekregen waarover ik reeds geschreven heb over hun zoon Jacobus en Johannes (familie krant 27 en 35.) Deze keer wil ik het hebben over hun oudste zoon Ludovicus ook wel Ludi genoemd.

Ludi werd geboren in Tilburg op 15 december 1939 en eind 1965 gehuwd met de in 1950 te Goirle geboren Francisca Janssen. Zij kregen twee kinderen, maar daar over later.

Ludi en zijn vrouw zijn tussen 1966 en 1969 naar Eindhoven verhuisd. Ludi trad in november 1962 als technicus in dienst bij de elektronische werkplaats van de Technische Universiteit Eindhoven. Drie jaar later stapte hij over naar de telecommunicatie van de faculteit elektrotechniek. In 1968 werd hij onderzoeksmedewerker in de Radiogroep. Hij heeft aan veel satellietprogramatieexperimenten bijgedragen. Zoals in de jaren '70 en '80 aan de experimenten o.a. aan de satellieten SIRO, OTS en ATS en jaren later aan de Olympussatelliet. Deze communicatie satelliet werd gebouwd door British

Met de herinnering aan de gelukkige jaren die hij aan ons heeft gegeven, geven wij u kennis dat, zacht en kalm, van ons is heengegaan

Ludi Wijdemans

Hij overleed in de leeftijd van 62 jaar.

Fransje Wijdemans-Janssen

Els en Marcel
Daan, Lisa

Birgit en Albert

Eindhoven
15 oktober 2002

Wij willen samen met u afscheid van Ludi nemen op zaterdag 19 oktober om 9.30 uur in de aula van crematorium Rijtackers aan de Anthony Fokkerweg 150 in Eindhoven.

Vanaf 9.00 uur is er gelegenheid tot schriftelijk condoleren. In plaats van bloemen gaarne een gift aan het Koningin Wilhelmina Fonds.

Na het afscheid willen wij graag met u samen zijn in "De Mispelhoef" aan de Oirschotsedijk 9 in Eindhoven.

Wie nog persoonlijk afscheid wil nemen van Ludi kan dit doen op vrijdag 18 oktober van 19.30 tot 21.00 uur in het mortuarium van het Catharina-ziekenhuis, Michelangelolaan 2 in Eindhoven.

Aerospace voor de ESA en werd op 12 juli 1989 door Centre Spatial Guyanais in Frans-Guyana in het heelal gebracht. Hij werd vanaf een Ariane-3 raket gelanceerd en verliep volgens plan. Door zijn gewicht kon de Ariane maar een satelliet vervoeren. De satelliet bereikte op 3 augustus 1989 zijn positie. Hij voerde zijn experimenten succesvol uit. Toch werd hij door pech achtervolgd en daardoor behaalde hij zijn geplande levensduur niet en vielen de experimenten voortijdig uit.

Ook ontwierp en bouwde Ludi samen met zijn collega zeer gevoelige ontvangers waarmee unieke satelliet-signaalmetingen konden worden uitgevoerd. Regelmatig ging hij naar Indonesië om daar les te geven op het gebied van

hoogfrequenttechnieken en om samen met zijn Indonesische collega's bij de universiteiten van Soerabaja en Jakarta satellietexperimenten op te zetten. De Indonesische universiteiten hebben dat altijd zeer gewaardeerd, daarvoor ontving hij een oorkonde.

Einde twintigste eeuw begin eenentwintigste eeuw deed hij actief onderzoek naar nieuwe mobiele radiocommunicatiesystemen. Hij werkte aan 60 GHz-experimenten en aan golfvoortplantingsexperimenten voor UMTS.

Hij had een muziekband de "Lavida Jazz band" en daarvan was hij de drummer. Zij traden regelmatig in Duitsland en in het oosten van Nederland op. Daarnaast kweekte hij ook bonsaiboompjes. Hij keek uit naar zijn pensioen, dan kon hij tijd vrijmaken voor zijn familie en zijn hobby's. Maar helaas dat heeft niet meer mogen zijn. Hij heeft maanden ziek thuis en in het ziekenhuis gelegen. Ten laatste is hij op 15 oktober 2002 in Eindhoven overleden

Birgit Wijdemans

Ludi Wijdemans en zijn vrouw hebben twee dochters, Els en Birgit.

Els is in 1966 te Tilburg geboren, is gehuwd en heeft kinderen. Birgit is in 1969 in Eindhoven geboren en geeft les aan een Jenaschool in Eindhoven. Birgit heeft de muzikale genen van

haar vader. Zij stond op de lagere school al zingend op het podium en sinds haar twaalfde zong ze in de band van haar vader. Vanaf dat moment stond muziek centraal in haar leven. Ze heeft een brede belangstelling voor muziek en werkte als vocalist in studio's en op diverse podia. Vele stijlen zijn haar eigen zoals Americana, Soul en Jazz. Ze is afgestudeerd aan het Rotterdams Conservatorium en werkt als Vocal Coach met beroepssprekers, -zangers en -acteurs.

Volgens een recensie vertolkt haar stem waar zij van houdt: "van spetterend en groots tot kraakhelder en adembenemend. Wie luistert hoort diepgang en passie in haar veelzijdigheid. Voor Birgit is muziek communicatie van hart tot hart."

Vaak werkt zij samen met Alex Akela, een klassiek geschoold violist en singer-songwriter, multi-instrumentalist, vertaler en componist. Hij is scherp, soms sarcastisch, maar ook lyrisch en kwetsbaar. Het contact met de luisteraar is zijn voornaamste drijfveer.

Alex en Birgit brengen een repertoire van eigen werk, covers en vertalingen (uit het Russisch) van Alex' hand. Mooie liedjes met een verhaal, in een intieme setting gebracht door twee rasmuzikanten. De ideale kruisbestuiving. Het beste van twee werelden.

Ook weer volgens een recensie: "Birgit Wijdemans staat breedlachend op het podium. En als ze echt los gaat, dan krijgt ze een blik in haar ogen als ware zij die duivel, die je op de hielen zit. En als ze een paar uithalen ten gehore brengt, dan zeg je daar U tegen."

JosephAntzn

Bijdrage van Leni Wijdemans (Leodr)

Beste familieleden,

Tijdens de kerstperiode kwam ik eens toe aan het lezen van de familiekrant.

Ik was achterop geraakt, ik ben een gretig lezer en heb altijd wel een boekenlijstje af te werken, de toch heel interessante familiekranten waren een tijdje blijven liggen...

Met veel bewondering heb ik de bijdragen van de Kinderen Erich en Anny Voss gelezen.

Drie delen maar liefst! Wat een verhaal. Erg mooi verteld deze aangrijpende kroniek, het laat maar weer eens zien hoe diep oorlog ingrijpt in het persoonlijk leven van mensen...

Ik heb mij vaak afgevraagd hoe dat eigenlijk zat, tante Anny die een Duitser trouwde in oorlogstijd, de tijdelijke breuk met haar ouders, hoe moeilijk en pijnlijk dat toch geweest moet zijn voor tante Anny.

Van mijn moeder wist ik dat mijn vader erg gesteld was op zijn zus Anny en dat Anny heel gelukkig was met haar Erich. Erich was een geliefd persoon in de familie.

Het is een boeiende familiegeschiedenis die verteld wordt, een verhaal dat vooral speelt in de 1e en 2e wereldoorlog, verlies, verdriet, armoede en geluk toch weer.

Wat zijn mensen overlevers...

Opgeroepen worden in een oorlog die je zelf niet wil, denk je dat eens in... De omzwervingen van Erich vervolgens, het in ongewisse zijn over het lot van zijn vrouw...

De vlucht van Anny, vijf maanden zwanger, aankomen in een platgebombardeerd land, ongewis over het lot van haar man, denk je dat eens in...

En na een betrekkelijk veilige tijd weer te moeten vluchten met je kind in de kinderwagen...

Tijdens het lezen ontkom ik niet aan de beelden van televisie en krant, de stroom vluchtelingen die nu door Europa trekt. Altijd weer opnieuw worden onschuldige mensen slachtoffer van oorlog en geweld.

Gelukkig voor Anny en Erich trok hun liefde zich niets aan van het vijanddenken, kozen zij oprecht voor elkaar en overleefden zij de ellendige tijd.

Bijzonder vind ik dat Erich Voss al in 1915 als 8 jarig kind naar Nederland kwam voor een verblijf in een herstellingsoord, er in 1925 terugkwam voor een bezoek aan Den Haag, om er in 1934 in Tilburg te komen werken, een relatie kreeg zijn geliefde Anny en zo voor altijd een band met Nederland heeft gehouden.

De kinderen Voss spreken in deel 1 over het gezin van de werkgever van Erich, namelijk de joodse familie Roos. Het genoemde boek van dochter Anita, "Als ik Hitler maar kan overleven" heb ik gelezen.

Lang geleden struinde ik weer eens in de bibliotheek langs de vele boekenplanken. Als bij toeval stuitte ik op het boek van Anita Mayer-Roos en stelde verwonderd vast dat het trieste verhaal van Anita deels in Tilburg speelde.

De bekende straatnamen, Nieuwe Bossche weg, Korenbloemstraat, (om de hoek van de Van Dijkstraat) het verzet in Tilburg, het verraad, dat alles kwam door dat boek plots heel dichtbij.

Het is een indrukwekkend ervaringsverhaal van vervolging, gevangenschap, dwangarbeid, terreur en angst. Maar ook van jeugd, kameraadschap en overlevingsdrang.

Ik herinner me dat Anita haar terugkomst naar Tilburg beschrijft. Het eerste beeld van Tilburg dat zij vanuit de trein op haar netvlies krijgt is de beschadigde Sacramentskerk.

Gek genoeg denk ik daar vaak aan, als ik met de trein naar huis kom en de kerk zie...

Hoe lang nog is de vraag, de kerk prijkt daar droef zonder toren en is doet geen dienst meer als kerk.

In de eerste meidagen vinden ook in Tilburg elk jaar herdenkingen plaats betreffende de gebeurtenissen in de tweede wereldoorlog en de Jodenvervolging. Onder andere is er het culturele programma "Open Joodse Huizen". In verschillende woningen van voorheen joodse eigenaren worden Tilburgers uitgenodigd om de verhalen te horen over de mensen die eens de bewoners van deze huizen waren. En zo ook kennis te nemen van het joodse leven voor en tijdens de bezettingstijd. Heel mooi dat deze verhalen juist in die woningen verteld blijven worden.

Ik kan je verzekeren dat je onder de indruk raakt...

Het huis van de familie Roos aan de Nieuwe Bossche weg 94 is ook eens opgenomen geweest in het programma.

Dit jaar in mei zag ik een interview met Anita Mayer Roos in theater De NWE Vorst.

Een Amerikaanse programmamaker had geëmigreerde en nog in leven zijnde overlevenden van de holocaust opgespoord en geïnterviewd, Anita was een van hen.

Dat interview moet dus voor 2003 hebben plaats gevonden.

Anita's boek heb ik deze week via boekwinkeltjes.nl gekocht, ik wil het nu gewoon zelf hebben en nog eens lezen.

Lieve kinderen Erich en Anny Voss, heel hartelijk bedankt voor jullie bijzondere, prachtig vertelde verhaal.

Ik kijk uit naar de reünie komend voorjaar, heel fijn om eens bij jullie in Duitsland te komen.

Joseph, ontzettend bedankt voor de telkens zo mooi verzorgde familiekranten en de interessante verhalen. Het naslagwerk groeit en groeit.

Ton, erg bedankt voor de verzending steeds!

Alle neven en nichten,

een gezond en gelukkig 2016,

en de hoop dat de gebeurtenissen in de wereld van vandaag, de goede kant op mogen kantelen...

Hartelijke groet,

Leni, Leo's dochter

De Steenkapper

Familiekrant 43

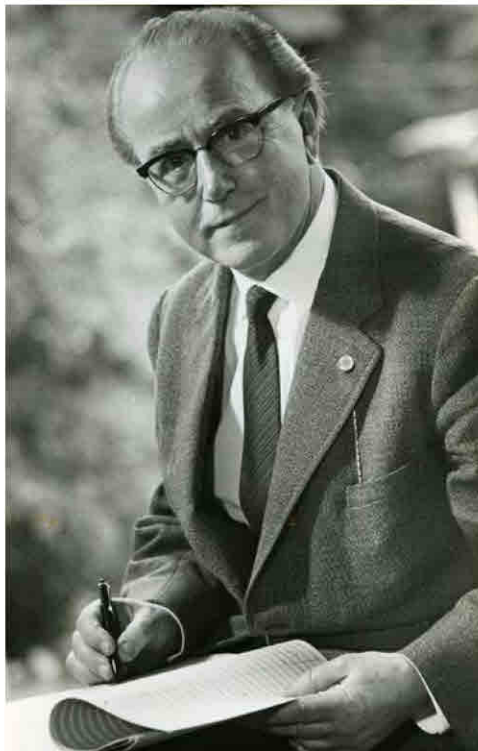
j.wijdemans@hetnet.nl

februari 2016

Antonius (Hugo) de Groot

In Krant nr.1 en 5 (de allereerste uitgave) staat het een en ander over opa Wijdemans en zijn zus en half zussen.

Zijn enig echte zus was Gordina. Zij is geboren in Helmond op 1 juli 1878. Zij komt met ouders en haar broer en halfzussen op 6 juni 1889 naar Tilburg. Maar tien jaar later gaat ze weer terug naar Helmond. Ze gaat als dienbode werken bij de fabrikant Jan Baptist van der Weijden. Op 2 juli 1900 vertrekt ze naar 's-Hertogenbosch. Daar wordt op de Hooge Nieuwstraat een zoon geboren op 2 februari 1903, terwijl ze nog niet gehuwd is. Bij haar huwelijk met Josephus Henricus de Groot op 27 april 1910 wordt het kind erkend. Daarna komt er nog een dochter en een zoon ter wereld.

Antonius (Hugo) de Groot

Josephus Henricus de Groot is de zoon van Josephus Jacobus de Groot en Anna Rabou. Josephus Jacobus heeft met haar vier zonen en een dochter. Alleen Josephus Henricus blijft in leven, zijn andere broers en zus hebben hun eerste verjaardag niet gehaald. Moeder Anna Rabou overlijdt in 1895 en haar man huwt opnieuw nu met weduwe Maria Nagels. Bij haar heeft hij nog drie kinderen. Ook hier overlijden een zoon en een dochter, alleen zoon Antonius blijft over. Ook de tweede vrouw overlijdt en Josephus Jacobus trouwt voor de derde maal nu met de weduwe Elisabeth Abbel.

Zoon Antonius is een bekende Nederlander geworden. Hij neemt de naam Hugo de Groot aan, waarschijnlijk is de naam afkomstig van een van de overleden zonen, uit het eerste huwelijk van zijn vader.

Op de muziekschool van 's-Hertogenbosch studeerde Hugo de Groot als kind trompet en viool en speelde al jong mee in het Stedelijk Orkest. Daarna volgde een studie hij aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Al op 18-jarige

leeftijd behaalde hij een diploma als vioolleraar. Hij ging echter niet het onderwijs in. Toen hij 20 was, werd hij, na auditie te hebben gedaan, lid van het Concertgebouworkest in Amsterdam. Hier heeft hij 3 jaar gewerkt onder de leiding van dirigent Willem Mengelberg. Om meer geld te verdienen, waagde hij de sprong om dirigent te worden van het bioscooporkest van de Cinema Royal in Amsterdam. In 1922 werd hij leider van dat orkest

Intussen trouwde hij in Amsterdam op 26 juni 1919 met de Amsterdamse Maria van Wettum. Zij noemt zich later Mia Dorel en is een verdienstelijke zangeres. Hugo debuteert in 1926 voor de radio samen met zijn vrouw Mia Dorel.

Met de komst van de geluidsfilm dreigden de inkomsten af te nemen. Hugo de Groot zocht contact met de AVRO met de vraag of deze omroep filmmuziek wilde uitzenden. Dat werd een groot succes. Maar Cinema Royal, een op arbeiders gerichte bioscoop, vond dat het orkest zich op de VARA moest oriënteren. De VARA zag een samenwerking wel zitten en vanaf 1927 maakte ze regelmatig gebruik van het bioscooporkest. In 1928 is hij aangesteld als muzikaal adviseur van de VARA. Hierdoor was hij ook verantwoordelijk voor de onder zijn leiding door het bioscooporkest uitgevoerde

Zaterdag, 8 Juli.

1. Wilhelmus.
2. Gramfoonmuziek.
3. Jack Bee and his Blue Bees.
4. Mia Dorel zingt vroolijke Hollandsche liedjes.
5. Causerie „Van Week tot Week”.
6. Tweede optreden van Mia Dorel.
7. Gramfoon-muziek of Praatje door den Omroeper.
8. Jack B. and his Blue Bees. Dansmuziek met couplet en refreinzang van Mia Dorel.
9. Sluiting met het Wilhelmus.

Kolster and Brandes-concerten, die van 1928 tot 1930 door de VARA worden uitgezonden.

Radioprogramma uit 1933 in het Soerabaijisch Handelsblad

Begin 1929 besloot de VARA De Groot en zijn hele orkest in vaste dienst te nemen. Zo ontstond het Vara-Orkest. Zo werd hij bekend en was hij gastdirigent bij symfonieorkesten in binnen- en buitenland.

Tijdens de Duitse bezetting werd hij ontslagen uit zijn functie omdat hij niet bereid was onder de Duitsers te werken. Na de oorlog werd hij directeur van de afdeling muziek van de wereldomroep. Voorts was hij directeur van de muziekuitgeverij Basart en gastdirigent van diverse symfonieorkesten.

Ook richtte hij de Nederlandse Operette op en werd de muzikaal leider van dit gezelschap.

Daarna stapte hij over naar de AVRO en later naar de overkoepelende organisatie van de Nederlandse omroepverenigingen, de Nederlandse Radio Unie, als dirigent van het Promenade Orkest. Aanvankelijk samen met oprichter Benedict Silberman. In 1962 werd hij opgevolgd door Gijsbert Nieuwland.

Ook na zijn pensioen bleef De Groot componeren en musiceren. Hij heeft een enorm oeuvre nagelaten dat bestaat uit meer dan 1000 composities voor symfonie-, harmonie- en fanfareorkesten, filmmuziek, kamermuziek, muziek bij hoorspelen en televisiedrama's en vele tunes. Hij werd ook bekend door zijn bewerkingen van het bekende kinderliedje *In Holland staat een huis* voor blaaskwintet. Bij z'n 50 jarig jubileum onderscheidt Conamus hem met Gouden Harp. V.a. 1966 dirigeert hij 600 maal musical *Anatevka*. Dirigeert hij enkele malen het orkest De Zaaiers. Hij componeert tijdens z'n lange leven veel filmmuziek, koor- en blaasmuziek.

Ook zijn kinderen Elsa van Epen-de Groot en Hugo de Groot jr. maken zich verdienstelijk in de muziekwereld.

Antonius (Hugo) de Groot overlijdt in Hilversum op 6 november 1986 op 89 jarige leeftijd, zijn vrouw Mia Dorel overleed twee jaar eerder op 92 jarige leeftijd, ook in Hilversum.

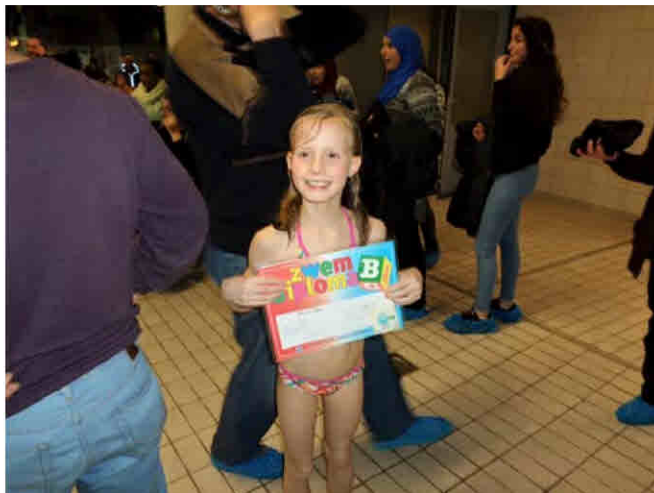
Dit was het verhaal van weer een ander bekend geworden familielid, de halfbroer van de man van Gordina Wijdemans.

JosephAntzn.

Familieberichten

Op 17 januari 2016 behaalde Estee van Luijck (kleindochter van Hans en Frieda van Luijck) haar zwemdiploma B. Zie hieronder de trotse Estee.

De Steenkapper

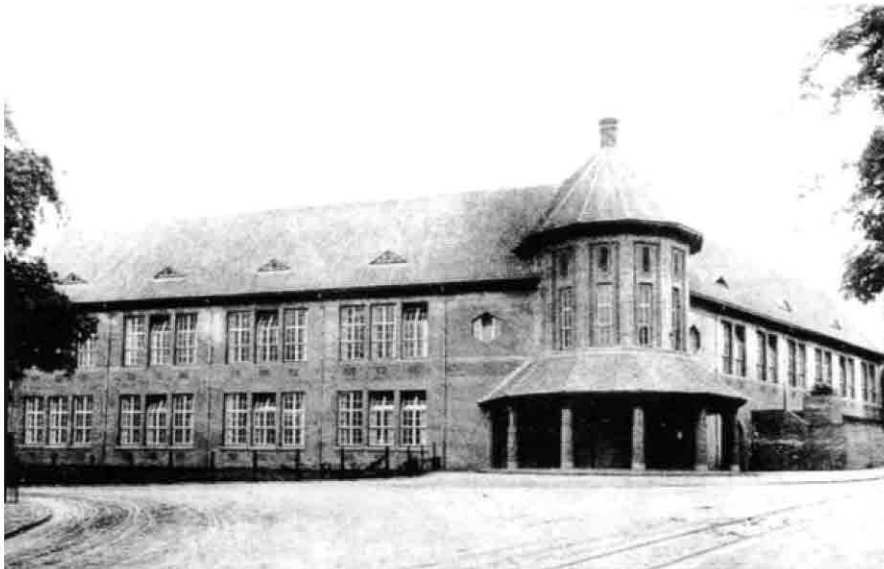
Familiekrant 44

j.wijdemans@hetnet.nl

maart 2016

Terwijl ik op zoek was naar gegevens over Arnhem voor het tijdschrift “Rond de Schutsboom” van onze Heemkundige kring, kwam ik ineens de naam Wijdemans tegen.

Het betrof een reünie naar aanleiding van de afbraak van de “Tamboerbosjeschool”, een voormalige lagere school in Arnhem. Deze zou op 6 september 1999 afgebroken worden. Het

Tamboerbosjeschool

stond op de hoek Brantsenstraat en de Bouriciusstraat. Later was dat de Dr. Bosschool of ook wel doveninstituut. Het gebouw uit 1918 stond op het grondgebied van de voormalige vestingwerken die hier aan het einde van de 17^e eeuw door Menno van Coehoorn zijn gebouwd. Het schoolgebouw, in de

Amsterdamseschool stijl, was een ontwerp van Architect Mertens,

die met het ontwerp rekening hield met de historie van het gebied. Het gebouw is jaren een sieraad voor de stad geweest. Het had bijna op de monumentenlijst gestaan, maar stond echter de plannen van de gemeente Arnhem in de weg. De gemeente wilde de stationsomgeving “upgraden” en daar paste de school niet in.

Breitnerstraat 92

Degene die naar die school waren komen kijken, bleken uit de Mauvestraat te komen en toen ontstond het idee dat het leuk zou zijn

om de andere kinderen uit het laatste deel van de Mauvestraat weer eens terug te zien. Na een omvangrijke speurtocht werden 35 adressen terug gevonden en daarvan kwamen er 28 op de reünie. Deze werd gepland op 26 maart 2000.

Bij een verslag van die reünie zaten foto's en daar stonden zowaar vier dames Wijdemans op. Zij bleken gewoond te hebben in de Breitnerstraat 92, dat is juist om de hoek van de Mauvestraat.

Na even zoeken in onze stamboom vond ik ze terug. Het zijn dochters van Martinus Wijdemans en Johanna van Lier. Martinus als 31 jarige schoenmaker op 2 maart 1901 van Kaatsheuvel naar Arnhem vertrokken en is daar op 27 april 1904 gehuwd met Johanna van Lier. Martinus en Johanna hebben in totaal 11 kinderen gehad. Zie ook "de Steenkapper" familiekrant 10 van februari 2013 .

Wie waren nu die vier dames: Miep, Hannie, Thea en tenslotte Jeanette Wijdemans.

Een andere zeer bekende Nederlander die ook bij deze reünie aanwezig was, is Edwin de Vries. Hij woonde Mauvestraat 52. Deze Edwin is gehuwd met Monique van de Ven. Zij speelt de huisarts in de huidige TV serie "Dr.Deen" op Vlieland. Edwin de Vries is de bedenker en regisseur van deze serie.

v.l.n.r.: Hannie Wijdemans; Thea Wijdemans; Miep Wijdemans en de laatste rechts: Jeanette Wijdemans

Joseph Antzn.

De Steenkapper

Familiekrant 45

i.wijdemans@hetnet.nl

april 2016

Maria Anna de dochter van Pieter Wijdemans

Pieter Wijdemans, gehuwd met Carolina Izabella Boom, wordt behandeld in Familiekrant 25. Daarin worden alle kinderen genoemd behalve Maria Anna. Zij wordt geboren in Kaatsheuvel op 7 juni 1868. Maria Anna huwt met Wilhelmus Cornelissen op 12 juni 1888 in het gemeentehuis van Loon op Zand. De zus van Wilhelmus, dus schoonzuster van Maria Anna, Gerdina Cornelissen, huwt op 45 jarige leeftijd met Alphonsus van Riel, op 3 mei 1904 eveneens in Loon op Zand. Bij dat huwelijk is Wilhelmus Cornelissen met zijn broer getuige. Alphonsus was al een keer getrouwd met de inmiddels overleden Cornelia van de Reijt. Gezien de hoge leeftijd van Gerdina zijn uit dat huwelijk geen kinderen meer voortgekomen, in tegenstelling van het 1^e huwelijk. Daar hebben twee van de zeven kinderen, de huwbare leeftijd behaald.

Alphonsus was molenaar van beroep. Heel veel familieleden van Alphons zijn molenaar en hebben molens in en rondom Tilburg gehad. We gaan enkele van die molens bespreken.

Teurlingsmolentje.

Op het Rosmolenplein, stond café "Nieuw Molenzicht" en de molen van de familie Teurlings. De molen wordt voor het eerst vermeld in 1616 als "Velthovensche Wint en Rosmolen". Francis Teurlings is in de 19e eeuw eigenaar van deze molen. Mogelijk heeft hij die overgenomen van zijn vader Adriaan. Toen Francis in 1837 overleed werd zijn weduwe Maria van Gorp de eigenaresse van, zoals uit een akte blijkt: van de "koornwindmolen" en de "rosmolen". Daarna was

Teurlings molentje aan 't Rosmolenplein

Arnoldus Teurlings, de broer van Francis, eigenaar. De windmolen, bekend onder de naam "Teurlings molentje" werd in 1927 afgebroken.

De familie Teurlings was verwant aan de familie van Riel. Helena, de dochter van de hierboven vernoemde Alphons van Riel, uit zijn 1^e huwelijk, was gehuwd met Antonie Teurlings, zoon van Wouterus Teurlings. Deze laatste was een oomzegger van Francis Teurlings.

De Molen van Mathijssen uit de Elzenstraat

De molen aan de Elzenstraat werd gebouwd in 1861 door Jacobus Lombarts- Couwenberg. In de negentiende eeuw werd de molen ook bemalen door Cornelis Kruijssen en daarom sprak

men ook wel van 'Kruijssens molen'. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was de molen eigendom van de familie Mathijssen. Oorspronkelijk werd er graan en schors gemalen later werd er een houtzagerij aan toegevoegd. Op een foto tijdens de mobilisatie uit 1914 staat de molenaarster Adriana Smulders als weduwe van Josephus Mathijssen. Josephus Mathijssen was de zoon van Adriaan Mathijssen en Petronella van Riel. De half broer van Petronella was Wilhelmus van Riel, gehuwd met Helena Vekemans. En dit laatste echtpaar zijn de ouders van Alphons van Riel. En zo is de cirkel weer rond.

De molen met het café van de familie Mathijssen

Bij ome Ben op de Rijshoeve woonde ook Piet Mathijssen, hij was een kleinzoon van Josephus Mathijssen en Adriana Smulders. Hij heeft nog in de houtzagerij gewerkt.

De molen met het wiekenkruis werd afgebroken op 29 juli 1933. De molenromp heeft dienst gedaan als opslag voor hout en triplexvoor de firma Mathijssen & Wijffels die tegenover de molen een grote "doe het zelf"-zaak hadden. In 1963 werd de molen voor fl. 50.000 verkocht aan de gemeente door J.P.J. Mattijssen. In maart 1965 werd het bouwwerk afgebroken.

Molen Lijnsestraat (Mozartlaan)

Molen de Hoop en het molenhuis aan de Lijnsestraat

Ook de vroegere molen van de Lijnsestraat was er een van de molenaarsfamilie Teurlings.

Adrianus Antonius Teurlings was de molenaar. Hij was ook lid van het kerkbestuur parochie Heikant en lid van St. Vincentius en burgelijk armenbestuur. Adrianus was gehuwd met Maria Josephina van Riel. Zij was de dochter van Wilhelmus van Riel en Helena Vekemans

De molen had als naam "de Hoop" en is in 1865 gebouwd door de grootvader van Francis Teurlings. (zie bij Teurlingsmolentje)

De Rielse molen

In Riel staat ook een molen, al kun je het al bijna geen molen meer noemen. Wat er nog van de Rielse molen over is, is alleen de romp. De Molenwieken zijn er in het begin van de vorige eeuw al vanaf gehaald. In de Tweede Wereldoorlog werd de romp ingericht tot luchtwachtpost, waartoe de kapzolder voorzien werd van een betonnen dakplaat. Ook na de WO II werd de molen gebruikt. De romp werd ca. 1952-1954 een uitkijkpost van het Korps Luchtmacht Dienst (KLD), met postnummer 8A1 (postnaam Riel). Het doel was het waarnemen van laagvliegende vliegtuigen – het was toen de tijd van de Koude Oorlog. In 1964 werd het KLD hier opgeheven en kwam de functie als luchtwachtpost te vervallen.

Molenromp met kapperzaak

Sjaak en Wim van Riel.

In 1987 werd de molenromp weer voorzien van een namaakkap, waarna er tegen en in de molen in 2000 een woning werd gebouwd. De molen is nu in het bezit van John van Lieshout die er een kapperszaak in heeft gevestigd: "Knipperij de Molen".

De Kerkhovense molen in Oisterwijk

De geschiedenis ervan begint in de 14de eeuw en de bedrijfsfunctie eindigt vlak na de Tweede Wereldoorlog.

Kerkhovense molen Oisterwijk

De molen in Riel is al heel oud. Op 27 maart 1651 kreeg Adam Wijts, chirurgijn, octrooi van de Staten-Generaal om een korenmolen te Riel te stichten. Deze standerdmolen brandde in 1741 af. Herbouw volgde. In 1887 kocht molenaar Arnoldus Josephus (Sjef) van Riel, geboren te Dongen in 1861 als zoon van Wilhelmus van Riel en Helena Vekemans. Sjef van Riel is in 1918 te Riel overleden, de molen is sindsdien in handen van zijn familie is gebleven. Omstreeks 1910 werd er een zuiggasmotor geïnstalleerd, waarna de molen in 1927 werd onttakeld. Op de molen staat nu het bouwjaar 1837.

Sjef van Riel had 2 zonen Piet en Jan die samen de traditie zouden voorzetten. De broers werkten samen al hadden ieder wel zijn eigenbedrijf aan het Zandeind. Piet was een echte zakenman, die er op uitging om klanten te winnen en Jan was in de praktijk de molenaar.

In de jaren vijftig van de vorige eeuw hebben Piet en Jan van Riel het bedrijf weer overgedragen aan hun zonen

De huidige molen stamt uit 1895. Bij een brand werd de oude houten standerdmolen in 1895 verwoest. Daarvoor in de plaats kwam een stenen stellingmolen, welke echter in 1910 opnieuw door een ernstige brand getroffen werd. Daarbij gingen balklagen, zolders en het gaande werk voor een groot deel verloren. Bij het daarop volgende herstel werd gebruik gemaakt van onderdelen van de poldermolen "het buitenland van Rhoon" uit Rhoon. Van die molen weten we, dat hij gebouwd werd in 1709, zodat de oudste onderdelen van de Kerkhovense molen waarschijnlijk ook nog uit die tijd dateren.

Na de tweede wereldoorlog komt de molen tot stilstand. De gemeente Oisterwijk koopt in 1953 de molen van de familie Van Riel, die door de weduwe van Wilhelmus van Riel, Helena Vekemans, in 1895 aangekocht. Maar de molen wijzigde van functie en werd jeugdherberg. De maalfunctie ging verloren. Het interieur kwam deels terecht in café " 't Molentje" van de familie Van Riel in de Kerkstraat.

Tussen 1976 en 1979 werd de molen weer compleet en gerestaureerd. In 1979 is de molen weer gaan draaien door inzet van het Gilde van Vrijwillige Molenaars, die overigens nog steeds tot de actieve molenaars behoren. Dat duurde tot 1992. Toen verslechterde de

Krijtemolen Udenhout

bouwkundige toestand zodanig, dat de molen stilgezet moest worden. Hij werd in eigendom overgedragen aan de stichting “De Kerkhovense Molen”. In 1998/1999 werd de molen gerestaureerd.

Maar de familie van Riel had al eerder de molen in eigendom want Peter van Riel (1797-1844) wordt genoemd als molenaar van de Kerkhovense molen maar ook van de Kreite Molen in Udenhout. Peter van Riel was de vader van Petronella van Riel, die huwde met Adriaan Mathijssen (zie Mathijssen molen), en de opa van Arnoldus van Riel, molenaar te Riel en van Adrianus van Riel, molenaar op de Kerkhovense molen.

Zo zijn de familie's Van Riel, Mathijssen en Teurlings indirect verwant met de dochter van Pieter Wijdemans

Joseph Antzn.

De Steenkapper

Familiekrant 46

i.widemans@hetnet.nl

mei 2016

Piet Kennis

Onlangs las ik een overlijdensadvertentie Van Corrie Cobben, weduwe van Piet Kennis. Cobben is een niet zo veel voorkomende achternaam in Tilburg, maar er zitten er enkele in onze stamboom. En zo was Corrie snel gevonden. De vader van Corrie, Wilhelmus Cobben is de achterneef van Johanna Manni, de zus van overgrootmoeder Anna Manni.

Corrie is de weduwe van Piet Kennis, zeer bekend in Tilburg van zijn elektronica- en verlichtingsartikelen winkel, tot voor kort in de Piusstraat en Biss.Zwijssenstraat en nu aan de Korvelseweg.

Cobben is een Limburgse naam. De overgrootvader van Corrie is in Maastricht geboren en was muziek en dansmeester bij zijn 1^e huwelijk en agent van politie bij zijn 2^e huwelijk met Johanna Maria Manni, de zus van onze overgrootmoeder. De opa van Corrie, Christianus Cobben is in 's-Hertogenbosch geboren en werkte bij de spoorwegen. De vader tenslotte, Wilhelmus Cobben, die was boekhouder.

Corrie Cobben is geboren in Tilburg op 19 oktober 1925 en is op 16 maart 2016 in Tilburg overleden, 90 jaar oud. Zij was dus de weduwe van Piet Kennis, hij werd geboren op 21 oktober 1925 in Tilburg en stierf 52 jaar oud op 26 juli 1978 in zijn geboorte stad. Piet Kennis is niet de grondlegger van de bekende winkels, maar zijn vader, Piet Kennis die gehuwd was met Maria de Leuw, we noemen hem voor het gemak Piet senior. Vader Piet sr. was elektricien en woonde vanaf zijn huwelijk in 1922 in 't Smidspad 41 en verhuisde in mei 1923 naar de Van Vessemstraat 4.

Nog hetzelfde jaar verhuisde het gezin in december naar de Van Malsenhof 1. Op 28 november 1928 wonen zij aan de Bisschop Zwijssenstraat 63, maar 2 dagen later aan de Biss. Zwijssenstraat 115. Mogelijk is er in die tijd een vernummering geweest. In 1925 zat er in dat pand de weduwe A. Wertheim, handel in rund- en varkensvlees. We weten dat de winkel van "Piet Kennis"

OPENING heden Zaterdag 13 Juli.
Lampen, Kronen, Ornamenten, Zijden Kappen, geschilderde Lampen, enz. enz. Philips-, Weco-, Sinus Radio, alle Radio-onderdeel. Betalingen worden desgewenscht in overleg met koopers geregeld. Beleefd aanbevelend, 7032
INSTALLATIE- en VERKOOPBUR. KENNIS,
Eenig adres: Zwijssenstraat 115.

*Vele fijne herinneringen
verzachten onze smart.
Voorgoed uit ons midden,
maar altijd in ons hart.*

Met grote bewondering en respect hebben wij je afstand zien nemen van alles wat je dierbaar en lief was. We hebben je los moeten laten

Corrie Kennis - Cobben
weduwe van
Piet Kennis

Zij overleed in de leeftijd van 90 jaar.

Peter †
Patricia
Broers, zussen, zwagers en schoonzussen Cobben

† Tilburg, 16 maart 2016
Correspondentieadres: coöperatie DELA
o.v.v. Corrie Kennis-Cobben
Karel Boddenweg 3
5044 EL Tilburg

U kunt afscheid nemen van Corrie in het uitvaartcentrum van coöperatie DELA, Karel Boddenweg 3 te Tilburg, op maandag 21 maart van 18.30 tot 19.00 uur.

De afscheidsdienst wordt gehouden op woensdag 23 maart om 11.30 uur in Aula 1 Aurora van het crematorium, Karel Boddenweg 5 te Tilburg.

Samenkomst in het crematorium, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Een bijzonder woord van dank willen wij richten aan de medewerkers van Laarzicht voor hun liefdevolle verzorging en huisarts Dr. Cornelissen.

tot voor kort nog steeds op het adres Biss. Zwijssenstraat 115 gevestigd is geweest. Dus 88 jaar geleden begon Piet Kennis sr. een installatiebedrijf met daarbij een winkel. Intussen had Piet

Kennis jr. de winkel overgenomen en onder zijn leiding zijn in 1975 alleen de winkels het belangrijkste, en raakt het installatiebedrijf op de achtergrond. Drie jaar later overlijdt Piet Kennis Jr. en neemt zijn weduwe Corrie Cobben het roer over. In 1998, zij is dan 73 jaar oud, wordt het winkelbedrijf overgenomen door Walter Baijens, zoon van de melkhandelaar Jan Baijens, uit Goirle.

Piet Kennis Bisschop Zwijzenstraat

Walter heeft het bedrijf omgebouwd tot een modern winkelverkooppunt. Een van de sterkste kanten van “Piet Kennis” is het technisch advies dat Walter en zijn medewerkers geven. Vanaf januari 2007 behoort “Piet Kennis Elektronica” ook bij de elektro groep. Sinds oktober 2010 is “Piet Kennis” na 88 jaar gevestigd te zijn geweest aan de Bisschop Zwijzenstraat verhuisd naar een nieuw en groter pand aan de Korvelseweg 107.

Daar zijn nu beide afdelingen Elektro en Elektronica onder 1 dak te vinden.

Alle producten, zoals schakelkasten, beveiligingen, verlichting,

schakelmateriaal, elektronica en audio-video zijn er te vinden. En de zaak blijft “Piet Kennis” heten.

De opa van Piet Kennis jr., ook Piet genaamd, is in 1875 in Tilburg geboren en trouwt in 1897 met de in Enschede geboren Alletta Stegerman. Ook de ouders en een broer en een zus van Alletta wonen bij hun in. Zij wonen aan de Bosscheweg 93. Uit het adressenboek van Tilburg blijkt dat nr.93 hetzelfde pand is als nr.337, want telkens staat er bij: tegen over de Prof. Dondersstraat. Tegenwoordig is dat de Spoorlaan die overgaat in de Nieuwe Bosscheweg. Op het punt tegenover de Prof. Dondersstraat staat nu ongeveer de achterkant van het Interpoliskantoor.

Deze Piet is gloeikousjesfabrikant en handelt onder de naam Fa. Stegerman. Er worden gloeikousjes gemaakt en verkocht en daarbij ook gas- en elektrische apparaten en lampen. In 1924 wordt er een nieuwe winkel geopend, in 1926 wordt er verbouwd, vervolgens in 1929 wordt de winkel vergroot met 4 etalages en heet dan “Lampenhuis Fa. Stegerman”. In 1924 blijkt er ook een Stoomververij chemische wasserij Roeloffzen in het pand aanwezig te zijn, die echter in 1928 verhuist naar Bosscheweg 9.

In 1925 is er sprake van een Gloeilampenfabriek, zij vragen dan wikkelaars en fijndraadstreksters. Maar Piet kennis verkoopt ook brandhout en kleinvee en vraagt ook trapnaaimachines en fietsen te koop. Voor zijn houthandel heeft hij werklieden in dienst voor het rooien van dennen en struiken. Bovendien is er ook nog de smederij gevestigd van zijn zoon Jan. Die verkoopt daar ook nog eens haarden en kachels. Bij de advertentie staat: ingang via de lampenwinkel.

Het Verkoopbureau Kennis van hun zoon Piet uit Zwijzenstraat 115 heeft mogelijk veel concurrentie gehad met de Fa. Stegerman van zijn vader want in 1938 verschijnt er in de Nieuwe Tilburgsche Courant een berichtje met de tekst: “Verkoopbureau Kennis staat in geen enkel verband met de Fa Stegerman”. (zie de advertentie)

Als we enkele generaties terug kijken, blijkt ook de vader van opa Piet Kennis-Stegerman, Piet te zijn genoemd, maar hij is in het Belgische Poppel geboren. Hij blijkt timmerman te zijn.

De verdere voorouders komen van Riethoven en heten twee maal op rij: Bartholomeus Kennis. De oudste Bartholomeus is in 1778 geboren en die is landbouwer.

**Installatie en Verkoopbureau
Kennis, Zwijzenstr. 115a Tel. 1953**
Erkend Installateur G. E. B.
Doet onder eigen NAAM reeds jaren zaken, verwisselt
niet van eigenaar, en staat in geen enkel verband met
de FIRMA STEGERMAN, BOSSCHEWEG 337, TILBURG.
BELEEFD AANBEVELEND,
**Installatie en Verkoopbureau
Kennis, Zwijzenstr. 115a Tel. 1953**

Zo is weer een bekende Tilburger
geparenteerd aan de familie, we kenden al
Technischbureau van Gerwen, Nico van
Helfteren en nu Piet Kennis.

JosephAntzn.

piet kennis
elektro-speciaalzaak

Familie Journaal

Reünie

Tijdens de reünie zong Melissa Bax, de kleindochter van Paul Bax, een stukje Jazz. Haar vader Alain vertelde me dat zij 6 jaar geleden zangles heeft gehad, maar heeft daar niets mee gedaan. Tot voor enkel weken heeft zij met vrienden het zingen weer opgepakt. Jazz beviel haar het beste. Over enkele weken gaan ze weer kijken naar een groter repertoire.

Haar optreden bij de reünie was prachtig en viel bij iedereen in de smaak. Bravo!!!

Overlijden

Op 4 mei is in Spanje Bert Staps, de echtgenoot van Rees Wijdemans overleden. Bert is 82 jaar geworden. Ze waren meer dan 50 jaar getrouwd.

Laat ons tot God bidden
voor de rust van

**BERT
STAPS**

Dat hij mag rusten in vrede,
overleden op 4 Mei 2016
op de leeftijd van 82 jaar.

— R.I.P. —

Palafrugell,
7 Mei 2016

De Steenkapper

Familiekrant 47

j.wijdemans@hetnet.nl

juni 2016

Lucie Wijdemans

Onlangs vroeg een kennis van mij, of ik Lucie Wijdemans kende en of dat familie was. Lucie zou huishoudster zijn bij een pastoor in Oldenzaal. De naam zei me in eerste instantie niets.

Oldenzaal is ver van huis, maar door het hele land wonen Wijdemans'en. Ik heb vervolgens de stamboom erbij gepakt en... ja wel, Lucie staat ertussen. Zij is de nicht van Martien Wijdemans, de hoffotograaf van het openluchtmuseum in Arnhem. (zie Familiekrant 10)

Lucie Wijdemans werd geboren in Beekbergen op 7 januari 1945, dus nog in het laatste oorlogsjaar. Haar ouders waren Cornelis Wijdemans en Angelina de Bont. Zij was de jongste van drie kinderen. De oudste is haar broer Huub, die in Westervoort drukkerij "Rodi" runt. Dan volgt haar zus Johanna die in Oud Vossemeer woont. Hun ouders hadden een schoenwinkel- en reparatiewerkplaats in Westervoort. Omdat hun ouders moesten onderduiken kwamen ze in Beekbergen terecht, waar Lucie werd geboren. In het onderduikadres was haar bedje een sinaasappelkistje. Ze was nog geen vijf minuten geboren toen er dichtbij een V1 viel. Na de oorlog keerde het gezin Wijdemans terug naar Westervoort. Lucie doorliep er de lagere school, volgde daarna drie jaar de huishoudschool in Arnhem.

Ze had er eigenlijk nooit over gedacht pastoorsmeid te worden. Natuurlijk had ze als meisje wel eens gedacht aan een gezin, net zoals haar broer en zus. Het liefst met veel kinderen. Maar het liep toch anders. Bij toeval kwam ene Pastoor Aalders bij hun thuis en die had een huishoudster nodig en zag in haar de juiste persoon. Eigenlijk wilde zij niet maar van haar ouders moest ze.

Als meisje van zestien kwam ze vers van de huishoudschool in haar eerste pastorie. Die van de Onze Lieve Vrouwekerk in Arnhem. Eentje met 24 kamers. Pastoor Aalders had drie kapelaans. Lucie werd er tweede meisje, achter de huisgenote van de pastoor, Lies. Dienstbaarheid werd een belangrijk woord in haar leven.

Haar taak was dweilen, afwassen, de bedden opmaken en 's avonds de kolenkachels klaarmaken voor de volgende dag. Bijna elke kamer had zo'n kachel. Pas na twee jaar kreeg de pastorie verwarming. Zeventien pastoors en kapelaans heeft ze gehad.

Haar leven stond 46 jaar in het teken van dienstbaarheid. Vanaf 1961 is Lucie Wijdemans al in dienst van een pastoor. Precies 41 jaar is ze nu huisgenote van pastoor Cees van Breemen, waar van de laatste 31 jaar in de Mariaparochie in Oldenzaal.

Pastoor Cees van Breemen en zijn huishoudster Lucie Wijdemans

Als een huishoudster al zo lang samen is met een pastoor, dan weet je op den duur alles van elkaar. Samen gingen ze naar feesten en recepties, tenminste, als Lucie ook werd uitgenodigd. Lucie heeft het best naar haar zin bij Pastoor van Breemen, Al die jaren heeft ze geprobeerd een huiselijke sfeer te creëren. Zodat de pastoor het zo prettig mogelijk heeft. De laatste jaren kreeg hij het steeds drukker door het afnemend aantal priesters. Hij was in Oldenzaal ten laatste nog de enige. Het drukke vergader- en missenschema werd hem tenslotte ook te veel. Daarbij kreeg Lucie distrofie, maar gelukkig kreeg ze hulp voor het groffere werk in de pastorie.

In de pastorie in Boekelo

Pastoor van Breemen werd in 2008, 75 jaar en hij vond dat het welletjes was geweest, hij zo ging in oktober 2008 met emeritaat. Hij wilde ergens in Twente of Salland een pastorie zoeken waar ze rustig konden wonen. Hij had al eens rond gekeken in de regio waar hij vandaan kwam, Salland. In Mariënheem bijvoorbeeld. Maar het is Boekelo geworden, omdat de deken Van Zegveld ging verhuizen konden de pastoor en Lucie die woning betrekken. Boekelo is een mooie plaats, met de winkels dichtbij en dat was weer handig voor Lucie.

Dus verruult Pastoor Cees van Breemen het parochiehuis bij de

Mariakerk voor Boekelo. Onder de rook van Enschede betrokken hij en Lucie de woning pal naast de Marcellinuskerk midden in het dorp. Daar was een mooie, ruime tuin bij, daar kon de pastoor zijn hobby tuinieren weer oppakken en er was bovendien een hok voor hun vier kippen.

Pastoor Cees van Breemen

Pastoor van Breemen werd in 1933 geboren in Zwolle. Zijn vader was daar schoolhoofd. Hij groeide op in een gezin met zes kinderen, van wie twee overleden op 11-jarige en 16-jarige leeftijd. Hij volgde een interne priesteropleiding van twaalf jaar in Apeldoorn en werd in 1958 tot priester gewijd. Hij werd na zijn studie kapelaan (hulppastoor) en werkte onder andere in Utrecht en Arnhem. De laatste 31 jaar was hij pastoor in Oldenzaal in de Mariakerk, maar hij was tevens parochiehoofd in Oldenzaal en zoals we al zagen ging hij met zijn 75 jaar met pensioen.

De Mariakerk, die officieel O.L. Vrouw Tenhemelopneming heet, werd op 20 december 1954 opgericht. De architect van de kerk was dhr. Sluymer, en in oktober 1953 werd gestart met de bouw. Uiteindelijk werd op 15 juli 1955 de kerk door de aartsbisschop van Utrecht Mgr. Alfrink plechtig geconsacreerd. Het ijzeren smeedwerk: communiebanken, altaarkruis, kandelaars en godslamp werd vervaardigd en geleverd door Harry de Groot uit Utrecht. De beelden werden vervaardigd door de eerwaarde zuster

O.L.Vrouw Tenhemelopneming kerk in Oldenzaal

Augustines Marie-José van der Lee van het klooster “Monnikenberg” te Hilversum. De gebrandschilderde ramen zijn vervaardigd door de schilder en glazenier Jan Schoenaker uit Oldenzaal, die ook de geschilderde kruisweg maakte.

Op 22 december werd de eerste parochieherder benoemd n.l. pastoor Kloppenborg.

De laatste parochieherder was Pastoor Cees van Breemen.

Wat er nu met de Mariakerk gaat gebeuren ligt nog in het ongewisse. De laatste berichten zijn dat er door de week misvieringen mogen plaats vinden, maar niet in het weekend.

Het leven loopt niet altijd zoals men gehoopt had. Ze hadden het samen zo mooi bedacht. De laatste fase van hun werkzame leven slijten ze in de rust van de oude pastorie naast de Marcellinuskerk in Boekelo. Even leek het er naar uit te zien dat het emeritus pastoor Cees van Breemen en zijn huisgenote Lucie Wijdemans zou lukken.

Maar na een half jaartje Boekelo veranderde alles van de ene op de andere dag. Lucie, tot dan net als de pastor vitaal, werd getroffen door een beroerte. Nu waren de rollen omgekeerd en zorgde de pastoor voor zijn huishoudster. Inmiddels is daar een vorm van dementie

Erve Leppink te Enschede

bijgekomen. Volgens de krant Twentsche Courant Tubantia, is ze recentelijk opgenomen in Erve Leppink te Enschede. Ook voor de pastoor was het duidelijk, hij wilde niet op zijn eentje blijven wonen in die dure, grote pastorie. Verhuizen binnen Boekelo was op korte termijn niet haalbaar, maar toen ineens kwam het aanbod van de Franciscusparochie in Haaksbergen, om daar te kunnen gaan wonen.

Hij is daar geen onbekende want hij had reeds meerdere malen in Haaksbergen de vieringen verzorgd. Hij wil graag in goed overleg voorlopig blijven functioneren bij diverse vieringen, maar ook bij vele

activiteiten, waar Haaksbergen om bekend staat.

Door haar dementie kan Lucie dat allemaal niet meer meemaken, ze weet niet eens meer waar ze is en ze kent haar pastoor maar amper meer.

Joseph Antzn.

De Steenkapper

Familiekrant 48

i.wijdemans@hetnet.nl

juli 2016

Oma Wijdemans en tante Marie op bedevaart.

Ja echt waar, onze oma en tante Marie gingen samen op bedevaart. En weet je waar, wel in Goirle! Het was Pinksterzondag 1 juni 1941. Ze hadden gehoord dat er in dat dorp een wonder beeldje zou zijn dat telkens vol sneeuw zat. Ten huize van Tilleke Jansen op de "Vurhaai". Toen ze op die Pinkstermorgen wakker werd ze ziet dat het Theresiabeeldje in de hoek van haar kamer onder de sneeuw zat. Als ze de sneeuw er af veegt, zit het er binnen de kortste keren weer op. Binnen niet al te lange tijd, was het in heel Goirle en de omtrek bekend.

Zo gingen ook oma en tante Marie op die zonnige zondagmiddag naar Goirle en ze waren echt niet alleen. Vele Tilburgers hadden ook van dat wonder gehoord. En omdat er in de oorlogstijd toch al zo weinig te doen was, gaf dit spektakel een aangename afwisseling.

Hoe dichterbij Goirle naderden, hoe meer mensen dezelfde kant op gingen.

Oma en tante Marie waren ook bevriend met Drikka Luijten, die in Goirle aan de Dorpsstraat een kruidenierswinkel had. Daar gingen ze eerst een kop koffie drinken, al vorens verder te gaan. Het wonder was nog hooguit een kilometer verder op de "Vurhaai" aan de Nieuwkerkse dijk. Eenmaal daar aangekomen was het een drukte van belang. Niet

Oma Wijdemans en Tante Marie
Roestenberg

Hoek Rielse dijk-Nieuwkerkse dijk. Links het huisje waar het "wonder" plaats had.

alleen
uit
Goirle

en Tilburg, maar ook uit Riel en Hilvarenbeek was men toegestroomd. Iedereen wilde dat wonder met eigen ogen aanschouwen en menig rozenhoedje werd daar luidop gebeden.

Op de hoek van de Rielse dijk en Nieuwkerkse dijk stond natuurlijk een Goirlese ijscoman, Dorus Couwenberg. Dorus was een echte handelaar, die maakte overal geld van. Nu had hij de kans van zijn

leven, ijcoman bij een bedevaartsoord. Het was een man die luidkeels zijn waren aan de man bracht en ook nu wist hij de mensen te boeien door in de toekomst te kijken. Hij verkondigde met luide stem, dat er op deze plaats een hotel zou verrijzen, een winkelcentrum gebouwd zou worden en tenslotte zou er ook een kerk komen. Pas rond de jaren 70 van de vorige eeuw heeft hij enigszins gelijk gekregen, toen werd er een nieuwbouw wijk ontwikkeld. In die plannen werden twee appartementen voor senioren gebouwd Berkenrode en de Guldenakker, dat als hotel betiteld zou kunnen worden. Ook een winkelcentrum werd ontwikkeld, het huidige winkelcentrum Koningsschild. En de kerk... die werd ook gebouwd alleen niet zo erg groot als Dorus zich had voorgesteld. Het werd een parochiekerk voor deze nieuwe wijk, H.Geestkerk genaamd. Inmiddels is deze kerk rond het jaar 2000 al weer afgebroken en daar voor in de plaats staat nu een appartementen complex.

Dorus Couwenberg in zijn ijsco kar

Het wonderbeeldje was achter het raam geplaatst in het eerste huisje aan de Nieuwkerkse dijk. Het was een beeldje van de H.Theresia dat telkens vol sneeuw kwam te zitten. Men had het achter het raam geplaatst, zodat iedereen het wonder goed kon zien.

Telkens veegde men de sneeuw weg, maar elke keer opnieuw verscheen de sneeuw weer.

Pater de Groot van het klooster op Nieuwkerk was ook al een kijkje komen nemen, evenals Pastoor Mutsaers, de latere bisschop van 's-Hertogenbosch, hij was immers pastoor van de H. Theresiakerk in Tilburg.

Natuurlijk ook pastoor Pessers van de parochie Maria Boodschap, waaronder het huis van het wonderbeeldje viel, kwam polshoogte nemen en dacht er het zijne van. Hij wilde zekerheid hebben en daarom ging naar zijn zwager, die chemicus was bij de textielfabriek van Van Puijenbroek. Hij vroeg hem om stalen te nemen van de zogenaamde sneeuw. Aldus geschiedde en na wat experimenten kon hij na enkele dagen de uitslag aan de pastoor vertellen. Het bleek een ééndagschimmel te zijn. Maar waarom was die daar nu opeens, terwijl hij er eerder niet was? Bij navraag bleek dat de ijverige Tilleke Jansen het beeldje gewassen had met surrogaatzeep en dat ging een reactie aan met het gipsen beeldje. Dat ontwikkelde zich als een schimmel, die er uit zag als sneeuw.

Helaas Goirle was weer een illusie rijker, want in 1616 was er ook sprake van een wonder. Toen zou er een verschijning geweest zijn aan Neelke Laureijssen. Ook dat bleek niet echt te zijn.

En Dorus Couwenberg... die zag zijn handel smelten als sneeuw voor de zon.

Dit is de laatste Steenkapper voor de vakantie. De eerst volgende verschijnt in september.

JosephAntzn

De Steenkapper

Familiekrant 49

j.wiidemans@hetnet.nl

september 2016

De avontuurlijke reizen van de kleine HaJü

(opgeschreven door Hans-Jürgen en vertaald door Karl-Erich)

Van tijd tot tijd scherpt een kijkje op het verleden ons bewustzijn ervoor, hoe geriefelijk, onbezorgd en vrij is onze huidige levenssituatie: sinds 1945 – dus gedurende meer dan 71 jaar – leven wij in een vredige omgeving. Slechts weinige van onze oudere familieleden weten nog uit hun kindertijd en eigen ervaring van de verschrikkingen en ontberingen van de oorlog.

De Europese Unie (EU) omvat inmiddels een totaal van 28 staten. Daarvan maken 19 staten deel uit van de Economische en Monetaire Unie, zodanig dat bij het reizen binnen dit gebied alles kan worden betaald in Euro. Bij het overschrijden van een grens is het wisselen van geld nu historie. Binnen de EU zijn er ook vrijwel geen grenscontroles. Dus heden ten dage kunnen we reizen zonder grenscontroles zelfs naar Zweden en Finland in het noorden, evenals naar Estland, Polen, Bulgarije en Roemenië in het oosten, wat er al lange tijd is vanzelfsprekend voor de “oude” West- en Centraal Europese landen van de EU.

Hoe moeizaam, soms avontuurlijk en tijdrovend toen reizen naar het buitenland in de vroege jaren 1950 waren, realiseerde ik me toen ik onlangs mijn eerste pasje voor kinderen in mijn handen had. Op het eerste gezicht een onopvallend document. Het is een eenvoudig A-viertje uit gewoon papier voor schrijfmachines, sober bedrukt met aangehechte pasfoto. Mettertijd is het sterk vergeeld en aan de vouwen zijn er duidelijke sporen van slijtage en gebruik.

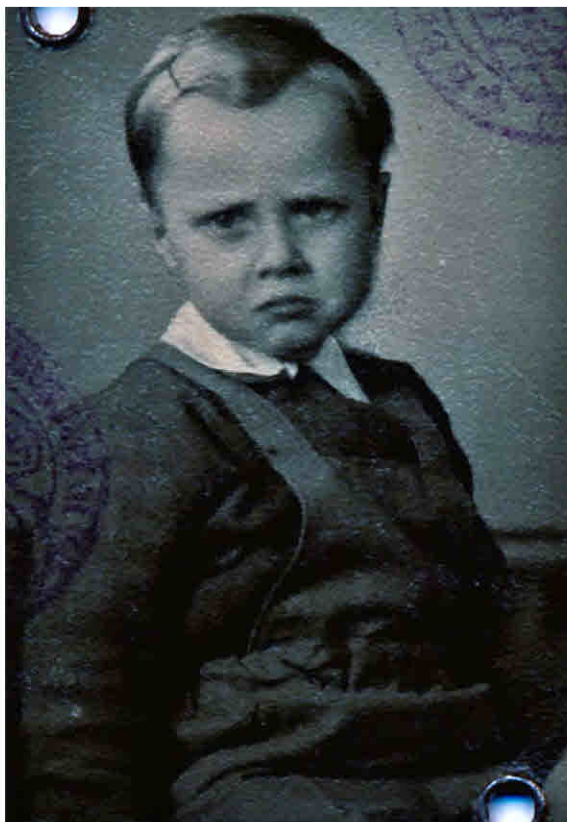
Bij het bestuderen van de stempels en handgeschreven notities kwamen de herinneringen terug aan de eerste buitenlandse reizen van mij met bestemming Tilburg. Ik vond al de verhalen die te maken hadden met de stempels – vooral vanuit het perspectief van de jonge generatie – zo spannend en deels ongelofelijk bureaucratisch, dat ik het nu heb opgeschreven.

Mijn eerste pasje voor kinderen werd uitgegeven als een paspoort vervanger op 6 maart 1953. In die tijd woonden wij in Wuppertal-Beyenburg, een idyllisch stadsdeel in het oosten van Wuppertal. In deze tijd was het een absolute uitzondering dat particulieren een auto hadden.. Dus moest ik voor het aanvragen van het paspoort met mijn moeder naar het paspoort kantoor in Wuppertal-Barmen. Dat was toen een zeer tijdrovend zaakje. Voor de wandeling naar de bushalte heeft mijn moeder met mij, als vier jaar oude peuter aan de hand, zeker meer als een half uur gedaan. De busrit naar Wuppertal-Oberbarmen zal geduurd hebben ca. een half uur. Vanaf daar was de zweef trein te bereiken binnen een paar minuten, waarmee de rit naar Alter Markt ongeveer tien minuten duurde. Voor de wandeling naar het paspoort kantoor waren er nog verdere tien tot vijftien minuten nodig.

Het moet niet worden vergeten dat deze tour al vooraf twee keer moest worden gedaan, want in de wijk Beyenburg was er geen fotograaf. Dus tevoren moesten we naar Barmen gaan naar

een fotograaf. Dat dit niet in de beste stemming gebeurde toont de foto nog vandaag. Het voornaamste was een perfecte pasvorm van het kapsel, en daar zorgde een haarclip voor.

Na de opname moest eerst het negatief worden ontwikkeld in het laboratorium, zodat met de volgende stap de fotografische afdruk kon worden gemaakt. Dit alleen al duurde meerdere dagen.

Maar daarmee waren de formele reisvoorbereidingen nog lang niet voltooid, omdat er in 1953 een visum was vereist voor de toegang tot Nederland. Dit visum kon worden aangevraagd bij het Nederlandse Generaalconsulaat. Daarvoor was een tocht naar Düsseldorf noodzakelijk; want daar bevond zich het consulaat. Dat kostte zeker nog een verdere hele dag. Voor de reis naar de hoofdstad van het Bundesland pakte men de trein, die op de lijn via Beyenburg niet al te vaak reed. Natuurlijk was er geen rechtstreekse verbinding en de aansluitingen tijdens het overstappen waren niet zo comfortabel gecoördineerd zoals we het vandaag zijn gewend.

Het visum werd verstrekt op 1 april 1953, en was geldig voor 30 dagen. De reis moest worden aanvaard binnen twee maanden na de datum van afgifte van het visum.

Maar om welke reden eigenlijk ondernam ik deze in 1953 heel ongewone reis? De verklaring kan worden gevonden in onze toenmalige gezinssituatie. In september 1952 werd Marianne geboren, het derde kind van het gezin. Karl-Erich was met acht jaren derdeklasser. En ik als een vaak sukkelende deugniet hing voortdurend aan moeders rokken. Deze situatie was voor onze moeder natuurlijk een grote last. En de oplossing was, mij voor een poosje te huisvesten bij oma en opa Wijdemans in Tilburg. Temeer omdat er in vroegere jaren graag gezonde lucht werden aanbevolen.

Nadat alle formele voorwaarden waren voldaan, kon ik de reis aanvaarden. Al op 3 april 1953 begon de reis. Op deze dag werd ik als passagier gezet op een motor tussen Hildegard (dochter van tante Hilde = zus van mijn vader) en haar man Hermann, en te weten tegen de rijrichting. De volledige bagage van ons reisgezelschap zat in een kleine koffer, die was aangesjord op de bagagedrager van de motor met lederen bandjes. Omdat er nog geen snelwegen waren naar het westen, ging de rit over straatwegen. Onderweg moesten we een keer stoppen omdat het lederen bandje was gescheurd, waarmee de koffer was bevestigd. Maar voor Hermann was dat geen probleem. Als geschoolde automonteur had hij het nodige gereedschap aan boord, en vlug toverde hij een tang te voorschijn waarmee hij kortweg een stuk draad uit een omrastering knipte. Daarmee kon het koffertje worden vastgemaakt aan de motor voor de rest van de rit.

Volgens de afstempeling op het paspoort zijn wij over de grens gegaan bij Maalbroek in de buurt van Roermond.

De reis zal wel zijn verlopen zonder verdere problemen. Tenminste ik heb er niets van meegekregen. En zo hebben Hildegard en Hermann mij afgeleverd op 3 april 1953 bij oma en

opa Wijdemans in de Van Dijkstraat 3 in Tilburg. Omdat mijn visum slechts geldig was voor 30 dagen, reisde Tante Frieda met mij op 29 april 1953 naar 's-Gravenhage voor de verlenging van het visum tot 2 juni 1953

Verdere verlengingen werden in mijn paspoort gestempeld op 20 mei en 1 juli in 's-Gravenhage. Opmerkingswaard is dat de laatste verlenging geldig was tot 1 augustus 1953, maar de terugtocht was pas op 4 augustus 1953. Er was daarvoor een gegronde reden: oma en opa Wijdemans vierden hun gouden bruiloft op 2 augustus in de kring van hun grote familie. Om deze reden waren ook mijn ouders aangekomen, samen met mijn broer Karl- Erich en mijn zus Marianne. De terugreis met de trein van de hele familie Voss was dus op 4 augustus. Dit werd gedocumenteerd door de uitreisstempel van de Koninklijke Marechaussee op het station van Venlo.

Zoals blijkt uit deze gegevens, waren weliswaar destijds de bureaucratische richtlijnen en hindernissen voor het verblijf in Nederland voor een Duitser zeer streng. Trouwens de controles waren blijkbaar niet zo erg grondig. Ik zal erop terugkomen in verband met mijn reis in 1957.

Een verdere bewijs dat de Nederlandse autoriteiten hun eigen richtlijnen niet altijd serieus hebben genomen, toont de handgeschreven aantekening in mijn paspoort: "alleen geldig in begeleiding van vader". Want in 1953, zoals beschreven, kwam ik naar Nederland begeleid door mijn nicht Hildegard en haar man Herrmann. Ook tijdens de daaropvolgende trips was ik meestal niet in begeleiding van mijn vader. Maar kennelijk was het toen heel belangrijk dat de autoriteiten de buitenlandse reizigers bepaaldelijk hebben voorgeschreven wat ze allemaal in acht moesten nemen. Voor de controle en uitvoering waren echter de lagere ambtenaren verantwoordelijk, die hun dienst deden op de grensovergangen en veel oogluikend hebben toegelaten, om onnodige stress te vermijden.

Tijdens het vier maanden durende verblijf heb ik vrij snel geleerd Nederlands te spreken. Wat niet verrassend was, want tenslotte waren er geen Duits sprekende contactpersonen. Maar na de terugkeer naar Wuppertal had ik daar vooralsnog problemen mee. Want ik had mijn Duitse woordenschat volledig verdrongen. Daarom durfde ik niet naar de peutertuin tijdens de

eersten dagen na mijn terugkeer, omdat er niemand was die Nederlands sprak. Op de toen opgedane woordenschat grijp ik vandaag nog steeds graag terug. Weliswaar heb ik vandaag in Nederland steeds een tot twee dagen nodig, tot mijn verborgen woordenschat naar het spellen van dagbladen weer beschikbaar is, en dat werkt redelijk goed.

Toen ik mijn tweede reis naar Tilburg aanvaarde op 27 februari 1954, was de administratieve rompslomp niet meer zo erg. Een visum was niet meer nodig en de aanmelding hoefde niet meer plaats te vinden in 's-Gravenhage, maar op het politiebureau in Tilburg. Daar kreeg ik van het Hoofdcommissariaat van Politie de verblijfsvergunning tot 29 maart in het paspoort gestempeld. Deze "verblijfsvergunning verleend voor familiebezoek" werd met stempel verlengd tot 27 mei. Om deze vergunning te ontvangen ging Tante Frieda met mij elke keer naar het Tilburgse hoofdbureau van politie.

De terugtocht aanvaarde ik deze keer voor het verstrijken van de verblijfsvergunning op 15 mei.

Het volgende bezoek in Tilburg maakte ik van 18 tot 31 augustus 1956. De conclusie van deze korte tijdspanne is, dat het hele gezin Voss op vakantie was gegaan bij de grootouders. De aanmelding was toen al veel minder ingewikkeld dan in voorgaande jaren. Het Hoofdcommissariaat van Politie bevestigde slechts met een kleine stempel "Gemeld op 20 augustus 1956 voor tijdelijk verblijf", zonder nadere bepaling.

In 1957 werd in mijn eerste paspoort nog een keer een reis naar Tilburg gedocumenteerd. Om deze tijd ging ik op achtjarige leeftijd naar de derde klas. Tijdens de zomervakantie mocht ik met een echtpaar mee reizen dat in de buurt woonde en toevallig ook naar Nederland ging. Toenmaals waren treinreizen echt iets avontuurlijks. De treinen werden getrokken door stoomlocomotieven, die schepten tijdens het rijden een zeer bijzondere melodie. De sporen waren nog niet zo nauwkeurig gelegd als we vandaag kennen van de hogesnelheidslijnen. De wagons donderden soms nogal hard op de rails en vooral over de wissels. Kijkend uit het raam trok het landschap kalmpjes langs je heen en ontspannen zag ik de koeien herkauwen op de weiden.

Elke stop op een station toonde spannende scènes. Begeleid door het gesis van de stoomlocomotief snelden de reizigers, die hun doel hadden bereikt met hun bagages uit de wagons op het perron en haasten zich naar de uitgang. Op grote stations verkochten venters belegde broodjes en dranken. Nieuwe reizigers stapten in, duwden met hun uitgebreide bagage door het gangpad op zoek naar een treincoupe waar plaatsen beschikbaar waren. Zitplaatsreserveringen waren toen volkomen onbekend.

Omdat reizen hongerig maakt was het vanzelfsprekend dat de reizigers vroeg of laat hun lunchpakket uitpakten en zich verzadigden. Een restauratiewagen werd tevergeefs gezocht in de normale treinen.

Toen we geleidelijk aan de Nederlandse grens benaderden, na tweemaal overstappen in Wuppertal-Oberbarmen en Düsseldorf, vroegen me mijn begeleiders of ik mijn paspoort bij de hand wilde hebben. Ja zeker, ik tastte in mijn zak en toverde het paspoort naar buiten. Toen ze het document beschouwden, sloeg de schrik om hun hart. Want het papier wat ik bij me had was niet het paspoort van mij, maar van Karl-Erich.

Nu moet men weten, ik was een gepronceerd tener jongetje van acht jaar en Karl-Erich was nu eenmaal vier jaar ouder dan ik. Nu zaten deze vriendelijke mensen met mij in de treincoupé en hadden plotseling een enorm probleem. Hoe kun je de dienstvaardige grens beambte begrijpelijk maken dat het heel normaal is, dat een verpietert ventje van acht jaar met het paspoort van een knaap van 12 jaar op reis gaat naar het buitenland vergezeld van vreemde mensen?

De oplossing van zo'n moeilijk probleem moet heel gemakkelijk zijn, om het te laten werken. Dus plaatste mijn metgezellen snel een dikke reistas op de zitplaats en zette met mij er bovenop. Toen ze mij beschouwden, meenden de twee, ik zag er al veel groter en daarmee ouder uit. Geloof het of niet: noch de Duitse noch de Nederlandse grensbeambten hebben het plumpe bedrog bemerkt en passieloos stempelden ze het paspoort van Karl-Erich. Mijn begeleiders zuchten van opluchting toen de deur van de treincoupé achter de grensambtenaren dichtging.

Alle ophef om dat stomme stuk papier heb ik niet helemaal begrepen. Het was veel interessanter voor mij uit het raam te kijken (ja, toen konden de ramen van het treincoupe nog heel wijd worden geopend en je kon de wind bij het rijden om je oren laten waaien), hoe aan het grensstation Venlo de stoomlocomotief van de DB wordt vervangen door een locomotief van de NS.

Door dat ik zeker van wezen en aanspraak geen bijzonder uitdagend kind was, waren mijn reisgenoten zichtbaar blij en gelukkig, dat ze mij behouden konden overhandigen aan tante Frieda op het station van Tilburg. Hun opluchting kan ik vandaag maar al te goed begrijpen; want vanwege hun goedheid toen, om mij als reisgenoot mee te nemen en vanwege de verstrooidheid van mijn ouders stonden ze - in de ware zin van het woord - met een voet in de gevangenis.

Dit kleine verhaal is de logische verklaring voor het feit, dat in mijn paspoort de uitreis uit Nederland werd gedocumenteerd op 27 augustus 1957, maar geen overeenkomende inreis. Gelukkig waren de regels voor buitenlandse reizigers in 1957 verder geliberaliseerd. Dus was er geen politieaanmelding nodig voor het verblijf. Anders zou Tante Frieda met mij nog een groter probleem hebben gekregen. Dus kon ze in een brief aan mijn ouders informeren over het probleem met de verwisselde paspoorten, en een poosje later bracht de postbode mijn paspoort naar de Van Dijkstraat.

Een gewetenvolle ambtenaar had eigenlijk moeten ontdekken dat er in mijn paspoort geen stempel was voor de inreis naar Nederland. Blijkbaar lagen bij deze vriendelijke beleidsambtenaren de prioriteiten voor hun activiteiten op andere gebieden.

HaJü Voss, Juni 2016

De Steenkapper

Familiekrant 50

j.wijdemans@hetnet.nl

oktober 2016

In Familiekrant nr.2 heb ik onze oudste voorvader voorgesteld. Dat was Theodorus Cornelisse Weijdemans.

Hij was gehuwd met Lijstere Jansen van Goirl(e), gedoopt te Tilburg 26-12-1644 en begraven in Waspik 26-2-1723. Dochter van Jan Jansen van Goirl en Maijken Jan Tielemans (beide wonende in 't Nieuwland te Tilburg). Ik wist reeds dat Theodorus, ook Dirck genoemd vóór 1702 overleden moest zijn. De datum 1702 haalde ik uit een acte uit het Regionaal Archief Tilburg. De andere acte is een verkoop uit 1687, daar wordt hij nog vernoemd. De moeder van Lijstere Jansen van Goirle, de weduwe Maijken Janssen van Gool is begraven in Tilburg op 31 mei 1687. Zij zelf heette Maijken Jan Tielemans. Maijken was gehuwd geweest met Jan Janssen van Goirle en woonde met hem aan het Nieuwland. Haar huis, stal, schuur hof en grond worden in deze acte beschreven en verkocht aan Jan Peters van Gils.

Hier volgt de acte:

R381 folio 218v & 219r Verkoop 1687, Notaris Wittebol.

Joannes Wittebol in huwelijk hebbende Jenneke Jans van Goirle; Hendrick van de Schoot in huwelijk hebbende Anneke Jans van Goirle; Geraert Otto Pieck in huwelijk hebbende Cathalijn Jans van Goirle; Willem Peters van Gils in huwelijk hebbende Judith Jans van Goirle; mitgaders hun fort ende sterck makende voor Jan Jans van Goirle, wonende tot Goirle; ende Mr. Dirck Weijdemans in huwelijk hebbende Elisabeth Jans Van Goirle;

In die qualiteit cedit aen ende ten behoeve van Jan Peters van Gils, een huijs, stal en de schuer met de grond vandien, en den hoff, ende erffnisse daer aen leggende, groot samen seven quartieren. Gestaan ende gelegen in 't Nieuwland alhier, aldaer oost Sr. Egodewits, zijnd Huijbert van Spaendonck, west de gemeene straet, ende noort Jacob de Wit;

Los ende vrij uijtgenomen eenen gulden 's-jaers aen den H.Geest alhier, als mede dat de huijsinghe aen den zijden kant, toebehoorende Huijbert van Spaendonck ende Jan Melis, het gebruik vande put meede sullen hebben, die desen selven samen voor de helfft sullen onderhouden.

Je ziet hier dat Joannes Wittebol, dus een schoonzoon, ook de notaris is. Hier worden alle kinderen genoemd van hun overleden moeder. Altijd worden eerst de mannen genoemd omdat in die tijd alleen de mannen tekengemachtigd zijn en niet hun vrouwen. Verder maakt men zich sterk, d.w.z. dat de personen niet aanwezig zijn maar wel instemmen met de verkoop. In dit stuk zijn dat Jan Jans van Goirle en Dirck Weijdemans en zijn echtgenote. De afwezigheid van Dirck Weijdemans is omdat dit waarschijnlijk zich afspeeld in Tilburg en hij en zijn echtgenote in Raamsdonk wonen.

Jan Peters van Gils, de koper, is de broer Willem Peters van Gils, die met Judith Jans van Goirle is getrouwd.

Tevens maak je op uit deze acte, dat de bewoners een gezamenlijke put hebben, die ze ook samen moeten onderhouden.

De tweede acte gaat over een machtiging van familieleden van Judith Jansen Tielemans weduwe van Anthonij Broeders. Judith is de zus van de hierboven genoemde Maijken Tielemans. Deze acte Not. 49 is van 14 februari 1702. We vallen half weg in deze acte omdat er diverse familienamen in staan die niet relevant zijn.

....Jan van Gils alnoch als momboir ende Jan Joost Eeltjens, instaende voor de vier minderjarige kinderen van wijlen Willem van Gils, daer moeder van is Judith Janssen van Goirle alhier ende present; Geraert Otto Pieck, als vader ende voogt over sijne drij onnomdige kinderen, daer moeder overleden was, Catharina Janssen van Goirle sijn huisvrouw was.

De voorschreven Jan Joost Eeltjens met Jan van Gils ende Geraert Otto Pieck hen alnoch sterck maekende voor Elisabeth Janssen van Goirle, weduwe van Dirck Weijdemans.....

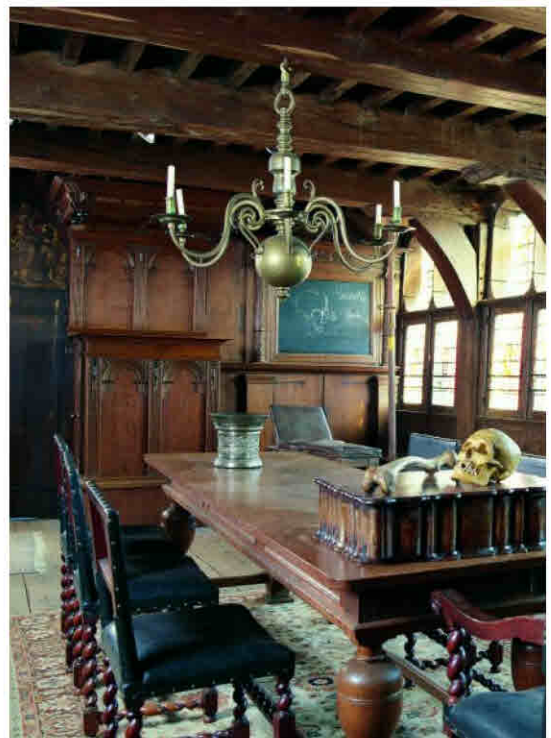
Hieruit kun je concluderen dat Dirck Weijdemans voor 14 februari 1702 is overleden. Ook zijn zwager Willen van Gils is overleden.

Maar intussen weet ik waar en wanneer Dirck Weijdemans is begraven. ik vond in het Stadsarchief van Breda het volgende terug:

Op 18 december 1892 is het dode lichaam van Monsr. Weijdemans uit de stad Breda gedragen.

Omdat Dirck Weijdemans de titel draagt van Mr. (zie de eerste acte) zal hij chirurgijn zijn en ook in het Stadsarchief van Breda wordt hij betiteld met Monsr.

Dirck is dus in Breda overleden en elders, waarschijnlijk in Raamsdonk, begraven. Ook zijn broer Andries is Chirurgijn. Hij komt als zodanig voor op de gemaallijst van Dongen.

Dit is de Waag- en Chirurgijnshuis in Enkhuizen. In 1636 was op de verdieping de chirurgijnkamer gevestigd, tevens vergaderruimte en collegezaal voor het chirurgijngilde.

Chirurgijns -letterlijk "handwerkers" -waren geen artsen met universitaire scholing, zij werden in hoofdzaak praktisch opgeleid door een gevestigd meester in het vak, bij wie zij voor een aantal jaren als knecht in dienst traden.

De chirurgijns waren verenigd in gilden, vaak genoemd naar de heilige gebroeders Cosmas en Damianus, schutspatrons van de genees- en heilkunde. De gilden der chirurgijns behartigden

hun beroepsbelangen en zij droegen tevens zorg voor het opleiden van de toekomstige gildeleden volgens een nauwkeurig gereguleerd leerling-systeem, dat wel enige overeenkomst vertoont met de thans bestaande specialisten-opleiding.

In wetenschappelijk en in maatschappelijk opzicht was de chirurgijn de mindere van de geneesheer, hij mocht operaties van enige omvang alleen uitvoeren op aanwijzing of met goedkeuring van de doctor medicinae, die bij de ingreep aanwezig behoorde te zijn.

In Enkhuizen en Gouda is de oude chirurgijnskamer bewaard gebleven.

Joseph Antzn.

Aderlating door een Chirurgijn

De Steenkapper

Familiekrant 51

j.wijdemans@hetnet.nl

november 2016

Maria Gordina van Deun.

Wie is Maria Gordina van Deun? Maria is de dochter van Josephus van Deun en Maria Sanders. Josephus is de broer van Maria Elisabeth van Deun, die gehuwd was met Jacobus Ludovicus Wijdemans, de ouders van onze opa Leonardus (Sjefke) Wijdemans.

Maria Gordina is geboren op 1 oktober 1879 in Helmond en gaat op 23 december 1907 naar Erp. Maar eigenlijk naar een gehucht onder Erp, Boerdonk. Dat blijkt een missiehuis te zijn o.l.v. Pastoor Gerardus van Schijndel. Zij is daar dienstbode terwijl haar vroegere beroep Spoelster is geweest.

Deze pastoor van Schijndel was een priester van het bisdom 's-Hertogenbosch en na enkele jaren als kapelaan in een paar Brabantse parochies te hebben gewerkt, vatte hij het plan op om Witte Pater te worden. Hij richtte daartoe in 1883 een verzoek aan bisschop Godschalk, het verzoek werd echter afgewezen. Mogelijk was de reden omdat Van Schijndel bekend stond als een weinig flexibel mens, eigenwijs en moeilijk om mee samen te werken. Zeven jaar later probeerde hij het nog eens en deze keer lukte het. Hij vertrok naar Algiers maar de Witte Paters lieten hem na twee jaar noviciaat niet toe tot de eedaflegging. In 1893 keerde Van Schijndel terug in Noord-Brabant. Bisschop Van de Ven gaf de "mislukte missionaris" enkele onbeduidende posten: eerst als assistent van de kapelaan van Waspik, daarna pastoor van het gehucht Boerdonk.

Pastoor van Schijndel had plannen, er moesten Nederlandse missiecongregaties komen: één voor priesters en één voor zusters. In 1903 vroeg hij toestemming aan bisschop Van de Ven. Die zag het aanvankelijk wel zitten. In Boerdonk richtte Van Schijndel vervolgens een missiehuis op om jongens en meisjes

Het eerste klooster van Boerdonk

op te leiden tot missionaris. Via het door Van Schijndel opgerichte tijdschrift de St. Antoniusbode werden kandidaten geworven. zo ontstond Missiehuis Boerdonk. Maar het ontbrak hem aan voldoende inzicht en ook ontbeerde hij een charismatische uitstraling of een aanleg om gegadigden voor zijn missiecongregaties geestelijk te begeleiden. "Pastoor Van Schijndel was", aldus een oud student, "een Franciscus van Assisi in armoede, een Franciscus Xaverius in missiegloed, maar hij miste wat beide heiligen gemeen hadden: een fijn besnaard gemoedsleven." Daardoor mislukte ook de goedkeuring voor zijn stichtingen. Bisschop van de Ven trok zich helemaal terug van het missiehuis. In 1910 stopte de pastoor met de opleidingsactiviteiten door dat de vijftien missionarissen "in opleiding" onderdak vonden in andere instituten. Maar Van Schijndel zag toch een mogelijkheid met de congregatie voor

missiezusters door te gaan. Tussen 1907 en 1910 verzocht hij verschillende malen aan Rome om zijn congregaties goed te keuren. Maar telkens waren de antwoorden negatief. Toch kreeg de congregatie van de Missiezusters Franciscanessen van de H. Antonius uiteindelijk haar goedkeuring. Ze staan beter bekend als de Missiezusters van Asten.

Toen Maria van Deun daar begon, eind december 1907, waren er 15 studenten, en een groot aantal vrouwelijke religieuzen in huis. Ook was er nog een dienstknecht. Mogelijk heeft zij ook voor het religieuze leven gekozen, want als zij begin januari 1911 van het missiehuis in Boerdonk naar het St.Ceciliagesticht in Zijtaart gaat, staat zij als religieuze te boek.

Dit klooster werd gebouwd tussen 1900 en 1902 in Zijtaart onder de gemeente Veghel. Het kerkbestuur van Veghel wilde in 1899 een klooster stichten voor de zusters van Liefdadigheid, die het onderwijs op zich zouden nemen voor een meisjes- en bewaarschool en voor oude en gebrekkige mensen. In 1900 bestond de congregatie al 50 jaar daardoor waren de eerste zusters al bejaard. Mgr. van de Ven adviseerde daarom om een huis te geschiede. De inwijding, vijf jaar

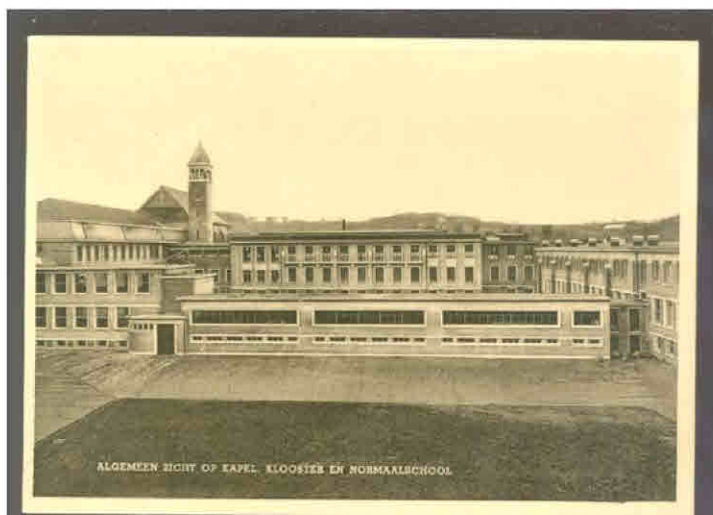
bouwen voor de oude en langdurig zieke zusters. Al dus later, van de kapel was de eerste plechtigheid in het klooster.

Maar blijkbaar was het toch niet de keuze voor Maria van Deun, want op 6 april 1911 vertrekt zij naar Ronse, vlakbij Audenaarde in België.

Het is het klooster van de zusters van Barhartigheid. Zij zijn in 1845 in Ronse gesticht door Modestus Stephanus Glorieux. Glorieux werd geboren in 1802 in St.Denijs. Hij werd in 1825 tot priester gewijd, en als onderpastoor aangesteld in Ronse en later ook daar als pastoor. Op dat ogenblik was er grote werkeloosheid in het dorp, waardoor er grote armoede was. De algemene praktijk in Ronse was het verpachten van ouderlingen en weeskinderen. Glorieux richtte daarom charitatieve werken op zoals een sociale werkplaats voor liefdadigheid waar werkelozen, daklozen en kinderen terecht konden. Maar bij gebrek aan voldoende hulp voor de werkkrachten, vroeg hij aan de bisschop om een religieuze gemeenschap voor "Broeders en Zusters van goede werken" te mogen stichten. Dat werd toegestaan. Later komt hij in conflict met de broeder orde, dat in 1887 leidt tot het vertrek van de orde naar Oostakker, ook in België. Zij worden dan "Broeders van onze Lieve vrouw van Lourdes" genoemd.

Dat klinkt bij mij weer bekend in de oren, omdat een oud-oom van mij, Broeder Herman Jozef Vennix, daar is ingetreden. Later gaat hij naar Dongen naar Huize

Overdonk en is daar overste geweest evenals in de psychiatrische instelling Renier van Arkel in 's-Hertogenbosch.

Klooster in Ronse

De zusters van Barmhartigheid blijven dus in Ronse. Ook in Nederland vestigen zij zich en houden zich bezig met onderwijs, bejaardenhulp en gezondheidszorg. Hier in Nederland specialiseren zij zich in de psychiatrie.

Maria van Deun blijft in Ronse tot 1 augustus 1933, dan gaat zij naar Voorburg in Vught. Mogelijk is zij in de psychiatrische instelling gewoon dienstbode of hulp in de huishouding of verpleegster. Dat is niet bekend, zelfs haar zustersnaam kon ik niet achterhalen. Acht jaar later overlijdt zij op 16 juli 1945. Zij wordt aangegeven door de bode van Voorburg en als beroep staat vermeld: religieuze. Ze is dan 65 jaar oud.

Haar jongere zuster, Johanna is ook op Voorburg overleden, echter op 11 jarige leeftijd in 1902. Johanna is geboren in 1891 en gaat als zesjarige naar Voorburg. Is zij ziek of gehandicapt? Als zij in de tegenwoordige tijd had geleefd, was ze waarschijnlijk niet naar Voorburg gegaan, maar toen was dat de enige manier om iemand die mogelijk mentaal gehandicapt was ergens onder te brengen.

Ook haar jongere broer Antonius is jong gestorven. Deze Antonius ging op 12 jarige leeftijd naar het klooster in Grave, mogelijk het Kapucijnenklooster in Velp onder Grave. Hoe dan ook hij overlijdt op 23 jarige leeftijd in 1918. Hij wordt door Marinus Merks, een kloosterling, aangegeven, maar Antonius wordt aangegeven zonder beroep. Hij is dus zeker, nog, geen priester of broeder.

Dit was het relaas van drie kinderen van Josephus van Deun, de broer van onze overgrootmoeder Maria Elisabeth Wijdemans- van Deun.

JosephAntzn.

De Steenkapper

Familiekrant 52

j.wiidemans@hetnet.nl

december 2016

Jan Franciscus van Gisbergen en Jacoba Larmit

Jan Franciscus, Franske genaamd, en Jacoba, Coba genaamd, zijn broer en schoonzus van de moeder van tante Martha. Zij komen van het gehucht Kuilenrode een buurtschap die zich bevindt halverwege de dorpen Hooge Mierde en Lage Mierde.

De buurtschap is al oud, en reeds in 1212 wordt daar de hofstede Culitrode vermeld, als zijnde het domein waaruit uiteindelijk de beide nabijgelegen dorpen zijn ontstaan. In vroeger tijden was deze hoeve eigendom van de Abdij van Averbode. Ook de pastoor had daar zijn pastorie. Hooge Mierde vormde aanvankelijk één parochie met Lage Mierde. Reeds vóór 1201 bezat de Abdij van Floreffe daarvan het patronaatsrecht*. In 1212 verwierf de Abdij van Averbode o.a. het tiendrecht** van het hof Culitrode.

De hoeve was een paar honderd jaar oud toen ze enige jaren geleden verdween. Dat was allemaal achter de huidige boerderij. Daar ligt nog een akker met een vest (een brede gracht) er omheen en daar wordt nog steeds puin gevonden. Onderzoekingen werden er nooit uitgevoerd.

Nu terug naar Franske en Coba.

Nabij de Corneliuskapel, die staat op de hoek waar de Poppelsedijk op Kuilenrode uitkomt, staan sinds enkele jaren drie zitbankjes met drie maal de naam van Gisbergen. Het zijn drie eeuwenbankjes voor drie eeuwelingen uit het gezin van Franske en Coba van Gisbergen.

Zoon Jaon van Gisbergen was in 2011 de eerste die 100 jaar werd. Toen hij drie jaar later overleed was zijn zus Drika kort daarvoor ook al honderd jaar geworden. Een tweetal jaren later wordt ook hun zus Trui (Geertruida) een eeuweling.

Joan is in 1911 geboren, Drika op 26 januari 1914 en Trui op 31 december 1915.

Op de foto staan de drie eeuwelingen tussen hun ouders Franske en Coba.

Jaon kreeg aanvankelijk in het centrum van Hooge Mierde een bankje, omdat men dacht dat hij wel een van de zeldzame eeuwelingen zou zijn.

Maar, nog voor Jaon overleed, werd zijn zuster Drika 100 jaar en weer 'n jaar later Trui.

Drika en Trui hadden kregen toen hun bankjes rond de Corneliuskapel. Zij vonden dat uiteraard erg fijn, maar het bankje van Jaon, stond midden in het dorp. Hun liefst wens was,

dat ook dat bankje bij de kapel zou komen staan. Met medewerking vanuit de gemeente Reusel- de Mierden, die de bankjes had geschonken, werden ze bij elkaar gezet.

“deez hai onze Jaon nog mee moete maaken” zeiden Drika en Trui. De witte letters die in de

bankjes staan gegraveerd, weerkaatsen prachtig in het zonlicht. De beide dames vonden het een prachtige dag en een prachtig moment. Drika en Trui gaf het geen goed gevoel dat hun broers bankje alleen in het dorp bij het Myrthaplein stond. Er was op het moment toen hij 100 werd geen overleg geweest met de familie, want anders hadden zij het bankje langs de weg laten zetten bij hun woning. Maar hier rond de kapel, dat vinden ze een

uitstekende plaats. Veel wandelaars en fietsers nemen even een rustplaats bij de kapel. Die herinnert aan een ver vervlogen Sint Corneliusverering die in 1805 ontstond. Vooral in de 19^e eeuw was de grootste bloeitijd. De parochie had een kostbaar houten Corneliusbeeld dat op een veiliger plaats wordt bewaard. De kerk is immers onttrokken aan de eredienst en verkocht aan een particulier even als de kerk van Lage Mierde. Allemaal het gevolg van de zeer conservatieve en eigengereide Pastoor van Roosmalen.

Het gezin van Franske en Coba groeide vanaf 1910 uit met zeven kinderen en de eenvoud hoorde bij hun leven. Er was geen reden om meer te zijn dan anderen en dat gaven ze mee aan hun kinderen. Dat dit later toch zou gebeuren, alleen door het behalen van zo'n hoge leeftijd, is dan ook bijzonder. Toen Franske en Coba overleden konden zij niet vermoeden dat hun kinderen hen ver zouden overleven. Drika en Trui hebben geen geheim wapen om zo oud te worden. Ze waren een generatie van hard werken en geen luxe.

Drika ontmoette haar man in 1935 en kreeg tien kinderen, waarvan de jongste nu al 65 is.

Jaon en Trui bleven altijd bij elkaar wonen tot aan de dood van Jaon. Nu wonen Drika en Trui in een verzorgingshuis en zitten allebei in een rolstoel.

Of er nog ooit een vierde bankje bij de Corneliuskapel komt, dat zou zo maar kunnen, want hun broer Kees heeft nog even de tijd. Hij is nog maar een snotneus, hij is 94!!

Als beide dames in hun rolstoel koers zetten naar het centrum kijkt de heilige Cornelius hun met een glimlach na. Hij was altijd de beschermer van Hooge Mierde en een betere bewaker kunnen de zussen zich niet wensen.

Dit had tante Martha zich niet kunnen voorstellen, dat haar nichten en neef zou oud hebben mogen worden en geëerd worden met een zitbank, voorzien van hun namen.

* Recht om een pastoor te benoemen.

**Tiendrecht betekent dat men het tiende deel van de opbrengst moest afstaan aan de eigenaar.

JosephAntzn.

Gedeeltelijk overgenomen van de Hilverbode, 22-9-2016

Zalig Kerstmis en Gelukkig Nieuwjaar